

דף נח:

עין משפט א.

הר"מ סימן קנג סעיף ו

ו. הרוצה להוציא צינור כ על חצר חבירו כדי שיקלחו שם המים או שרוצה לעשות צינור גדול שהמים עוברים בו על כותלו כדי שיהיו המים זוחלים ויורדים לתוך חצר חבירו, בעל החצר יכול לעכב, ואם לא מיחה בו החזיק זה בצינור. ואם רצה בעל הצינור לסתום הצינור בעל החצר יכול לעכב שגם בעל החצר החזיק ל במי הגשמים הבאים אליו.

* י"א מ דגם בחזקה זו צריך ג' שנים וטענה.

ז. * סתר בעל הגג את הצינור, וראה בעל החצר ושתק ב הוי מחילה מיד, וה"ה שאינו יכול להחזירה כמו לגבי סתימת החלון.
אבל בנפל מאליו הכותל אפי' עמד הרבה שנים כך, כשחוזר ובונה בונה עם הצינור.

כ. בין שהוא עשוי סמוך לגג כדי שמי הגשמים יתרחקו מהכותל, בין שהצינור עשוי מהחלון לשפוך דרך שם מי תשמישו. סמ"ע ס"ק ט"ו.

ל. והוא בעודנו גג, אבל אם רוצה העליון לשנות ולבנות עליה, אין בעל החצר יכול לעכב. סמ"ע ס"ק ט"ז, וש"ך בס"ק ו'.

ובפעמוני זהב תמה על דברי הסמ"ע אלו שלכאורה הם הפך מה שפסק השו"ע בסעיף כ' בדין נעיצת קורות שאין בעל הכותל יכול לסתור. ועוד לפי מה שכתב בעל נתיבות המשפט כיצד יחזיק בעל החצר בצינור של בעל הגג דאם בהקנה לו שיהיה מימי הגג יורדין לחצירו נראה דלא הוי קנין שלא הקנה לו גוף הקרקע, ותירץ שם שבעל הגג קנה מחצר חבירו שיהיה מי גגו יורדים לתוכו, ובעל החצר לא הקנה חצירו אלא במחיר שיתן לו בעל הגג מי גגו תמיד. וא"כ לפ"ז תגדל הקושיא שאם אפי' בנעיצת קורות שאין שם קנין, אין בעל הכותל יכול לסתור, ק"ו במקום שבעל החצר קנה בקנין. ותירץ הרב לחלק בין אם עושה הנזק לאלתר כמו בקורות וזה לא מהני אחרי שהחזיק, לבין סתירת הצינור של מי גגו דלא קעביד ההיזק לאלתר שלא מחסירו מידי אלא מונעו מלהנות ממי הגג, ע"ש.

ועוד כתב בפעמוני זהב שהגם שבעל הצינור החזיק בלא מיחה בו בעל החצר מ"מ יש לעיין אם בעל הצינור חייב בקילקול וציין לעיין בסי' קע"ג סעיף ג' ע"ש.

מ. ב"י בשם רשב"ם בדף נ"ח ע"ב ד"ה המרזב וד"ה אין לו. ורשב"א בתשובה ח"ב סי' כ'.

נ. עיין בסי' קנ"ד סעיף י"ב שהביא הרמ"א ד"א שבעינן טענה בסתימת החלון וא"כ ה"ה כאן. נתיבות בחידושים ס"ק י"ח.

עין משפט ב.

הו"מ סימן קנג סעיף יג

יד. המעמיד סולם קטן פחות מד' שליכות ^ב בחצר או בשדה חבירו בצד כותלו הרי לא החזיק בנזק וכל זמן שירצה בעל החצר או השדה בונה במקום הסולם ומבטל תשמישו וע"כ אין בעל החצר יכול למונעו ^ע מלהעמידו שאין לו הפסד בזה.

י"א ^ב דאם קבעו במסמר אפי' קטן יש לו חזקה.

ואם הסולם יותר מד' שליכות יכול לעכב בעדו בעל החצר שיש לכך חזקה, ואם לא מיחה בו בעל החצר אינו יכול לבטלו אם בא לבנות בחצירו עד שירחיק כשיעור.

עין משפט ג.ד.

הו"מ סימן קנד סעיף י

טז. החזיק בחלון לחצר חבירו, ובעל החצר רוצה לבנות בחצירו כנגד חלון זה, אם החלון הוא למטה מגובה ד' אמות אפי' קטן, או גבוה יותר מד' אמות אבל גדול שראשו של אדם יכול להכנס בו, בעל החצר צריך להרחיק ד' אמות ממנו ^ז. אבל אם החלון קטן שאין ראשו של אדם יכול להכנס בו והוא למעלה מד' אמות בעל החצר בונה כנגדו או מצדדיו שהרי טוען בעל החצר לא הנחתיך אלא מפני שהוא קטן וגבוה ולא שתחזיק עלי שאני ארחיק הבניה ד' אמות בתוך חצרי.

והוא שפתח חלון זה לתשמיש או לאויר ^ק שיכנס בו הרוח אבל לא

ס. רמב"ם פ"ח משכנים הלכה ד' ממשנה נ"ח ע"ב ורבי ינאי בדף נ"ט ע"א. וזהו דעת הרשב"ם בדף נ"ח ע"ב ד"ה סולם והטור. אבל ר"י פירש דבכה"ג אפי' קטן יש לו חזקה כיון שעובר על חצירו ודאי יקפיד, אלא מיירי שסומכו בעל הסולם בחצירו שלו על כותל חבירו שאין בעל הכותל מקפיד בקטן. סמ"ע ס"ק כ"ט.

ע. ולא דמי לזיז ששם ישנו היזק ראייה וע"כ יכול למונעו. משא"כ כאן שאי אפשר להיות יוצא ונכנס אלא ברשות חבירו, ואז ישמר ממנו חבירו בתשמישו ואין היזק ראייה. סמ"ע ס"ק ל'.

ובב"ח כתב שאיירי כאן בחצר שאין בו בית דומיא דשדה שאין בו היזק ראייה. ש"ך ס"ק י'.

פ. כ"כ בני"י שם.

צ. רמב"ם פ"ז משכנים הלכה ו'.

ק. שם הלכה ז' וכתב ה"ה דין האורה מימרא דשמואל שם בב"ב נ"ט ע"א, והרכה פירושוין נאמרו שם בה, ושיטת הרמב"ם כלשון רבו ז"ל.

בפתחו לאורה, שאם לאורה אפי' קטן וגבוה יותר מד' אמות הרי החזיק, ובעל החצר חייב להרחיק ד' אמות כנגדו.

* ואימתי הוא זה לאורה או לאויר נתון הדבר לעיני הדיין^ר, ולפי ענין החלון.

עין משפט ה.ו. חו"מ סימן קנג סעיף ז

ז. ח. רצה בעל הגג לעקור הצינור אחר שהחזיק בו מצד אחד ולהחזירו לצד אחר, או שהיה ארוך ורצה לקצרו, אין בעל החצר יכול לעכב^ש שבעל החצר לא החזיק אלא במימי הגג והרי באים אצלו.

עין משפט ז. חו"מ סימן קנג סעיף ח

ח. ט. רצה בעל החצר לבנות תחת צינור זה של מי הגג אחרי שהחזיק בו, אין בעל הגג יכול לעכב עליו שאין הצינור עשוי לתשמיש כזיו^ח כדי שיחזיק באויר החצר, שאינו עשוי אלא לקילוח המים.

* שהרי בעל החצר יכול לקבל מימיו אפי' לכלי או לצינור אחר.

* בעל החצר אינו יכול לומר לבעל הצינור להטותו לרוח אחרת או לשנות בו כלל אפי' אם הוא ארוך אינו יכול לקצרו, והוא שיש קפידא לבעל

וצ"ע בחלון מעל ד' אמות שנעשתה מהרגע הראשון עם סורגים שאם לא היו הסורגים היה יכול ראשו של אדם להכנס שם אם חייב בעל החצר להרחיק ממנה ד' אמות או שמא כיון שנעשה עם סורגים ובפועל אין יכולה ראשו של אדם להכנס שם ולא עשויה לתשמיש אלא לאויר ולא לאורה ע"פ אומדן ועיני הדיין א"כ י"ל שאין לו בה חזקה ובעל החצר יכול לבנות בחצירו בלי ריחוק.

ר. ב"י בשם הרשב"א ח"ב סי' צ"ד וח"ג סי' קפ"ב.

ש. דלא נחלקו בב"ב נ"ח ע"ב אלא אם בעל החצר יכול לקצר או לשנות, אבל בעל הגג נראה שהכל מודים שיכול לשנות דמה לו לבעל החצר בכך. ה"ה פ"ח משכנים הלכה ה'. וכתב הסמ"ע בס"ק י"ט דדוקא כשאין בעל החצר טוען שמגיע לו היזק בתשמישו שמשתמש במקום האחר שירדו שם המים, אלא שהוא בא למחות משום דניחא ליה לקבל המים במקום הראשון, בזה אין שומעין לו. אבל אם טוען שרוצה להשתמש במקום שם שרוצה לשנותו לצינור, בעל החצר ודאי יכול לעכב.

ת. היינו בזיו שיש בו ד' על ד' טפחים שאז אסור לבנות תחתיו. סמ"ע ס"ק כ"א.

הצינור אבל בלאו הכי א כופין על מידת סדום, ובלבד שיקלחו מימיו
יפה.

א. טור בשם הרמ"ה. והרא"ש בפ"ג סי' ע"ב.